

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ**

Зajедничка комисија за надзор над радом
Обавјештајно-безбједносне агенције
Босне и Херцеговине

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM**

Zajednička komisija za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine
Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine

Broj: 03/2 /13
Sarajevo, 2013. godine

**IZVJEŠĆE O RADU
ZAJEDNIČKOGA POVJERENSTVA
ZA NADZOR NAD RADOM OSABIH
ZA 2012. GODINU**

Sarajevo, siječanj 2013.

SADRŽAJ:

1.	UVODNE NAPOMENE	3
2.	AKTIVNOSTI POVJERENSTVA U 2012.g	3
	a. Zakonodavne aktivnosti	4
	b. Razmatranje materijala koji proističu iz zakonom utvrđenih mjerodavnosti i ostalih akata	6
	c. Nadzorni i radni posjeti iz mjerodavnosti Povjerenstva 	8
2.1.	NAZOČNOST OBUKAMA, RADIONICAMA, KONFERENCIJAMA I OKRUGLIM STOLOVIMA	8
2.2.	STUDIJSKI POSJETI I PROGRAMI ZA PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE U INOZEMSTVU	9
2.3.	SURADNJA SA OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNOM AGENCIJOM BiH I DRUGIM DOMAĆIM INSTITUCIJAMA	9
2.4.	MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI POVJERENSTVA.....	10
3.	REZIME	12
4.	PRILOZI	
	1. Tabelarni prikaz nazočnosti sjednicama Povjerenstva u 2012. godini	
	2. Sjednice Povjerenstva i razmatrane točke dnevnoga reda	
	3. Naužnost obukama, konferencijama, radionicama i seminarima	
	4. Pregled planiranoga i ostvarenog tijekom 2012. godine	

1. UVODNE NAPOMENE

Mjerodavnosti Zajedničkoga povjerenstva za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), utvrđene su u odredbama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 12/04, 20/04, 56/06 i 12/09), Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 54/05 i 12/09), te poslovnica oba Doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Pored navedenih propisa, Povjerenstvo se rukovodi i vlastitim Poslovníkom i Pravilnikom o zaštiti tajnih podataka, te relevantnim propisima koje donosi Državni sigurnosni organ. Povjerenstvo u svome radu također nastoji uvažiti i principe sadržane u Zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici EU (CFSP), odnosno u njenome dijelu koji se konkretnije odnosi na područje rada Povjerenstva, tj. Zajedničkoj obrambenoj i sigurnosnoj politici (CSDP). Također se u obzir uzimaju i obveze BiH u smislu NATO aspiracija Bosne i Hercegovine, tj. obveze definirane kroz IPAP, MAP i Sigurnosni sporazum između BiH i NATO. Konačno, Povjerenstvo pri radu ima u vidu i obveze koje proističu iz drugih međunarodnih sporazuma koje je Bosna i Hercegovina potpisala ili im pristupila (poput sigurnosnih sporazuma potpisanih između BiH i EU, BiH i OSCE, i sl).

Povjerenstvo je, nakon što je zbog općeg kašnjenja u formiranju vlasti sa zakašnjenjem otpočelo obnašati svoj mandat, ponovo bilo prinuđeno zamrznuti rad zbog nejasne situacije oko statusa predsjedatelja (najavljena rekonstrukcija vlasti na državnoj razini trajala je dulje nego je bilo planirano, te se nekoliko mjeseci nije znalo „tko je oporba“, a predsjedatelj Povjerenstva po zakonu mora dolaziti iz oporbene stranke). Zbog ovog se Povjerenstvo u dobrom dijelu 2012. godine nije moglo u potpunosti i detaljno posvetiti svojim obvezama. Pored toga, bilo je i dosta preklapanja termina aktivnosti Povjerenstva sa aktivnostima Domova, specijalnih povjerenstava (poput tzv. „Sejdić-Finci Povjerenstva“ i sličnih ad hoc tijela), te stava članova Povjerenstva da u slučaju preklapanja termina sa drugim Povjerenstvima PSBiH nazoče tim (drugim) Povjerenstvima, budući se u njima pojavljivao problem sa kvorumom, a u našem Povjerenstvu u pravilu nije. Također, pored promjena na mjestu predsjedatelja, tijekom izvještajnoga perioda smo imali i promjenu na mjestu zamjenika predsjedatelja, zbog odlaska g. Josipa Merdže na drugu dužnost, odnosno imenovanja g. Martina Raguža na njegovu poziciju u Povjerenstvu. Sve ovo negativno se odrazilo na rad i dinamiku aktivnosti Povjerenstva.

Posljedično, u prvom polugodištu 2012. godine Povjerenstvo je održalo dvije sjednice, a u drugome samo jednu.

Zajedničko Povjerenstvo za nadzor nad radom OSABiH je, sukladno mogućnostima, aktivno radilo na provedbi obveza utvrđenih poslovnica, kao i obveza koje je samo utvrdilo Planom rada i drugim aktima, što je za posljedicu imalo da smo i pored stanke u radu i drugih problema ipak realizirali najveći dio planiranih obveza.

S tim u vezi, a sukladno članku 50. Poslovnika Zastupničkog doma i članku 44. Poslovnika Doma naroda, podnosim Izvješće o radu Zajedničkoga povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH za 2012. godinu.

2. AKTIVNOSTI POVJERENSTVA U 2012. GODINI

Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom OSABiH konstituirano je 7.7.2011. Tom prilikom za članove Povjerenstva imenovani su:

iz Zastupničkoga doma:

1. Mirsad Mešić
2. Slavko Jovičić
3. Amir Fazlić
4. Darko Babalj
5. Mato Franjičević, i
6. Dr Mirsad Đugum;

te iz Doma naroda:

1. Dr Nermina Kapetanović
2. Hasan Bećirović
3. Stjepan Krešić,
4. Josip Merdžo
5. Staša Košarac, i
6. Krstan Simić.

Za predsjedatelja je imenovan **Dr Mirsad Đugum**, a za njegove zamjenike **g. Staša Košarac** (prvi zamjenik) i **g. Josip Merdžo** (drugi zamjenik). Od dana 29.2.2012., gosp. Merdžu je na mjestu drugoga zamjenika predsjedatelja Povjerenstva zamijenio **g. Martin Raguž**, a od dana 20.12.2012. gosp. Mirsada Đuguma je na mjestu predsjedatelja Povjerenstva zamijenio **g. Amir Fazlić**.

4

Tijekom izvještajnog perioda, tj. tijekom 2012. godine, Povjerenstvo je realiziralo slijedeće aktivnosti:

- **3 sjednice Povjerenstva**, na kojima je razmatrano ukupno 40 točaka dnevnog reda, ili prosječno 13 točaka po sjednici;
- **12 radnih sastanaka** s predstavnicima domaćih i međunarodnih institucija, održanih u BiH;
- **4 seminara/radionice**, sve održane u BiH, od čega je samo organiziralo jednu;
- **1 posjet na međunarodnom planu** (dolazni, u BiH).

Tijekom izvještajnog perioda Povjerenstvo je u okviru svojih nadležnosti pratilo rad različitih tijela i institucija izvršne vlasti (OSABiH, DSO, Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo obrane, predsjedatelj Vijeća ministara BiH, Vijeće ministara BiH, itd.).

a. Zakonodavne aktivnosti

Povjerenstvo tijekom 2012. godine nije stavilo u proceduru **nijedan** prijedlog zakona. ali je razmatralo nekoliko prijedloga za izmjene postojećih zakona iz svoje mjerodavnosti. Razlog za neupućivanje konkretnih prijedloga Domovima je što članovi Povjerenstva nisu

željeli preuzeti ovakvu vrstu odgovornosti dok se prije toga temeljito ne upoznaju sa svim detaljima i potencijalnim posljedicama različitih zahtjeva koji su Povjerenstvu upućeni (nerijetko različita izvršna tijela imaju dijametralno suprotne zahtjeve za izmjene – sa jedne strane traži se ograničenje ovlasti, a sa druge povećanje). Budući se radi o osjetljivoj i opsežnoj građi, bilo je potrebno određeno vrijeme kako bi se svi članovi Povjerenstva dovoljno obavijestili, kako o samim zakonima, tako i o konkretnim problemima u radu izvršnih tijela, na osnovu kojih je moguće napraviti nacrt koji će riješiti probleme, ali i unaprijediti rad izvršnih tijela.

Tako je Povjerenstvo tijekom izvještajnog perioda, obavljajući svoje redovne aktivnosti, odnosno kroz kontakt sa tijelima izvršne vlasti i tijelima koja nadzire, ustanovilo da će u cilju postizanja učinkovitoga rada tih tijela, kao i ispunjenja zahtjeva koje pred BiH stavljaju NATO i EU, biti neophodno u narednom periodu izvršiti izmjene ili dopune slijedećih zakona:

1. Zakon o OSABiH
2. Zakon o zaštiti tajnih podataka BiH
3. Zakon o reviziji institucija BiH,
4. Zakon o javnim nabavama, te
5. Zakon o obrani BiH.

Što se tiče **Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH**, provodili smo redovan nadzor nad njegovom primjenom, uključujući i proaktivan pristup obavljanju nadzornih posjeta, po zaprimljenim predstavkama. Tako je Povjerenstvo obavilo jedan nadzorni posjet i dva radna sastanka sa ciljem provedbe ovoga dijela mandata. Radilo se o provedbi nadzora u Ministarstvu inozemnih poslova BiH. Pored ovog, zaprimili smo i dvije predstavke koje se tiču navodnoga nepoštivanja Zakona u jednome broju policijskih organa. Aktivnosti na rasvjetljavanju situacije po ovim predstavkama još su uvijek u tijeku.

Što se tiče Zakona o OSABiH i **Zakona o reviziji u institucijama BiH**, tijekom redovnih aktivnosti Povjerenstva ustanovili smo kako su ova dva zakona međusobno proturječna, te kako ih je potrebno u tome smislu doraditi (otkloniti nejasnoće i proturječnosti). Radi se prije svega o ovlasti revizora da pristupi svim podacima, uvijek i svugdje, na što po Zakonu o reviziji u institucijama BiH imaju pravo, sa jedne strane; te sa druge strane, o potrebi OSABiH da određene podatke u određenome trenutku ne ustupi ili prikrije, iz razloga zaštite tajnosti svojih operacija, na što po Zakonu o OSABiH također imaju pravo. Želeći da članovi Povjerenstva prije pokretanja konkretnih izmjena zakona budu temeljito obaviješteni, od Sektora za istraživanje PSBiH smo tražili izradu analize o vršenju revizije u obavještajnim agencijama u zemljama regiona i EU. Analiza je urađena i dostavljena Povjerenstvu, te smo početkom 2012. organizirali stručno savjetovanje-radionicu na ovu temu, sa učešćem domaćih i stranih eksperata i slijedeći korak bit će iniciranje izmjena u pomenutim zakonima.

Što se tiče **Zakona o obrani BiH**, Povjerenstvu je od strane predstavnika Ministarstva obrane skrenuta pažnja na nedorečenosti i nedostatke u Zakonu o obrani, koji blokiraju dalji rad Ministarstva na aktivnostima iz nadležnosti Povjerenstva. Radi se o

nezgrapnom prijevodu nacрта zakona sa engleskoga jezika u kojem su određeni termini prevedeni na način koji na službenim jezicima BiH ne znače ništa, ili predstavljaju nejasne oznake (npr. „vojno obavještanje“ umjesto „vojno-obavještajni“ i sl.). Na Povjerenstvo je apelirano i da sa svoje strane učini što može (animira Vijeće ministara i ministra obrane) kako bi se donio Pravilnik o radu Vojno-obavještajnoga roda, budući da njegovo nepostojanje onemogućava rad odgovarajućega sektora u Ministarstvu obrane, te također, uzrokuje nemogućnost certificiranja podregistra za razmjenu tajnih podataka sa NATO Savezom, kao i druge aktivnosti direktno izvedene iz Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH.

Što se tiče **Zakona o javnim nabavama**, Povjerenstvo je upoznato sa problemima koji se javljaju zbog nemogućnosti da se u skladu sa postojećim zakonom organizira i provede tzv. „sigurnosni tender“, odnosno da se provede i primijeni postupak tzv. „industrijske sigurnosne provjere“. Radi se o provjeri pravnih lica (poduzeća) prilikom javljanja na klasificirani tender, npr. za nabavu specijalne policijske opreme i slično. Sva potrebna zakonska određenja i definicije već postoje u Zakonu o zaštiti tajnih podataka, no Zakon o javnim nabavama ne prepoznaje tu činjenicu. Najjednostavnije rješenje postojeće situacije bilo bi da se cijelo poglavlje o industrijskoj provjeri iz ZOZTP „premjesti“, odnosno ugradi u Zakon o javnim nabavama.

Konačno, uvidom u rad Povjerenstva u prethodnom sazivu, te vodeći se informacijama dobijenim na sastanku sa Zapovjednikom NATO Stožera Sarajevo, odvojili smo vrijeme i za upoznavanje sa osnovama **Zakona o parlamentarnom nadzoru**, čiji je pokretač u prošleme mandatu bilo naše Povjerenstvo. Planom rada za 2012. Povjerenstvo je predvidjelo inicirati održavanje sastanka sa kolegijem Zajedničkoga Povjerenstva za obranu i sigurnost, na kojemu bismo razgovarali o ovom i drugim pitanjima u kojima se mjerodavnosti dvaju Povjerenstava preklapaju ili dotiču, no do ovog nažalost nije došlo, a Povjerenstvo za obranu samoinicijativno je pokrenulo radnu skupinu s ciljem ponovnoga stavljanja Zakona u proceduru. Naše Povjerenstvo u ovaj proces nije uključeno čak ni informativno (ni u smislu da nam je stavljeno na znanje kako se ove aktivnosti odvijaju), te stoga nismo ni dali nikakav doprinos izradi trenutnoga nacрта. Pretpostavljamo kako će biti potrebno ugraditi stavove našega Povjerenstva, kada nam nacrt bude dostavljen u redovnoj parlamentarnoj proceduri (kao sunadležnom Povjerenstvu), budući je realno očekivati kako ćemo imati intervencija u smislu poštivanja odredbi Zakona o zaštiti tajnih podataka, u svezi s preklapanjem ovlasti dvaju Povjerenstava kad je u pitanju npr. vojno-obavještajni rod, i sl.

b. Razmatranje materijala koji proističu iz zakonom utvrđenih mjerodavnosti i ostalih akata

Kad je riječ o aktima koji nemaju zakonodavni karakter, Povjerenstvo je u izvještajnom periodu razmatralo, usvojilo, primilo k znanju i po potrebi uputilo u dalju proceduru slijedeće akte:

1. Izvješće o radu Zajedničkoga Povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH za 2012. godinu;
2. Plan rada Zajedničkoga Povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH za 2013. godinu;

3. Godišnje izvješće o provedenome operativnom i tehničkom nadzoru u oblasti zaštite tajnih podataka u 2011. godini. Dostavilo Ministarstvo sigurnosti BiH, odnosno Državni sigurnosni organ, sukladno članku 76. stavak (2) Zakona o zaštiti tajnih podataka (ZOZTP).
4. Izvješće Ministarstva obrane BiH o izdanim sigurnosnim dozvolama u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama BiH za 2011. godinu. Dostavljeno u zakonskome roku, sukladno članku 36. stavci (2) i (4) Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH.
5. Godišnje izvješće o provedenoj reviziji u OSABiH, dostavljeno od strane Ureda za reviziju institucija BiH. Ponovo je konstatirano kako su Zakon o OSABiH i Zakon o reviziji u institucijama BiH međusobno kontradiktorni i kako zbog toga OSABiH već godinama nije u stanju dobiti pozitivno mišljenje revizije, iako po mišljenju samih revizora, prednjači u odnosu na sva druga državna tijela u smislu ozbiljnosti i kvalitete podnesenih izvješća. Povjerenstvo će se tijekom 2013. godine dalje odrediti o ovom pitanju, najvjerojatnije predlažući izmjene u jednom ili oba navedena zakona.
6. dva polugodišnja Izvješća Glavnoga inspektora OSABiH o rješavanju priziva podnesenih protiv Agencije.
7. Prijedlog proračuna OSABiH za 2013. godinu
8. Izvješća i informacije OSABiH o konkretnim pojedinačnim pitanjima na koja je Povjerenstvo tražilo odgovor ili izjašnjenje.
9. Na adresu Povjerenstva pristiglo je i nekoliko predstavlki koje se tiču rada OSABiH, upućenih od strane različitih pravnih i fizičkih lica (građana, vladinih i nevladinih organizacija). Rad na ovim predmetima još je u tijeku, izuzev onih za koje je ustanovljeno da Povjerenstvo nije nadležno za postupanje.
10. Različite usmene i pisane informacije predsjedatelja ili kolegija Povjerenstva, o sastancima sa domaćim i međunarodnim tijelima

Planom rada bilo je predviđeno i razmatranje slijedećih dokumenata, ali isti nisu dostavljeni Povjerenstvu, našto je predsjednik upozorio tijela na koja se to odnosi upućivanjem konkretnih dopisa, no ni nakon toga nismo dobili navedene materijale:

1. Izvješće Ministarstva sigurnosti BiH o izdanim sigurnosnim dozvolama u 2011. godini.
2. Izvješće o radu Vijeća ministara BiH u dijelu koji se odnosi na mjerodavnosti Zajedničkoga povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH;
3. Godišnja platforma o obavještajno-sigurnosnoj politici BiH za 2012. i 2013. godinu. Odredbama članka 7. stavak (1) alineja 5. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, utvrđeno je da Predsjedništvo BiH odobrava Godišnju platformu, Vijeće ministara BiH je priprema, a PS BiH usvaja. Posljedni put Platforma je Povjerenstvu dostavljena 21.3.2011., čime se očito nastavlja dugogodišnji trend kašnjenja u izradi i dostavi ovog dokumenta. Zakonski rok za dostavu ovog dokumenta je 1. studeni tekuće godine (Platforma za slijedeću godinu).
4. Godišnje izvješće predsjedatelja Vijeća ministara BiH o aktivnostima OSABiH u 2011. i 2012. godini.
5. Informacija predsjedatelja Vijeća ministara BiH o zaključivanju sporazuma Obavještajno-sigurnosne agencije BiH s agencijama stranih država i institucijama stranih država i međunarodnim organizacijama u 2011. i 2012. godini. Razlog

nedostavljanja rekonstrukcija vlasti – novi predsjedatelj VM nije od drugih obaveza stigao dostaviti.

6. Godišnje izvješće Generalnog ravnatelja OSABiH o radu i troškovima Agencije za 2011. i 2012. godinu. Nije dostavljeno jer je u izvještajnom periodu rad Povjerenstva bio blokiran iz već opisanih razloga.

c. Nadzorni i radni posjeti iz mjerodavnosti Povjerenstva

Povjerenstvo je u izvještajnom periodu obavilo **jedan** nadzorni posjet, i to Ministarstvu inozemnih poslova BiH. Planom rada Povjerenstva za 2012. godinu bili su predviđeni i slijedeći radni posjeti:

1. Centar za obuku OSABiH Banjaluka
2. terenski ured OSABiH Mostar
3. terenski ured OSABiH Brčko
4. Državni sigurnosni organ
5. predsjedatelj Vijeća ministara
6. Ministarstvo sigurnosti BiH - ministar
7. Ministarstvo obrane BiH - ministar

Aktivnosti o (1) do (7) nisu provedene zbog opravdane nemogućnosti članova Povjerenstva da usklade svoje obveze prema Domovima i drugim Povjerenstvima sa planiranim aktivnostima ZP OSA. Imajući u vidu probleme sa rekonstrukcijom vlasti i izravne posljedice istog na rad našega Povjerenstva, neizvršavanje određenog dijela obveza u drugoj polovici 2012. godine bilo je za očekivati. Također, iščekivanje konkretnih promjena na čelu ministarstava duže je vrijeme odlagalo aktivnosti Povjerenstva (čekali smo imenovanje novih osoba, da bi kontakt i suradnja imali smisla, a proces imenovanja se stalno iznova komplicirao).

2.1. NAZOČNOST OBUKAMA, RADIONICAMA, KONFERENCIJAMA, SEMINARIMA I OKRUGLIM STOLOVIMA

Povjerenstvo je u izvještajnom periodu učestovalo na slijedećim aktivnostima kao iz naslova:

1. Radionica u organizaciji OSABiH na temu „**Sigurnosne provjere**“, održana u Tesliću, 29. i 30.3.2012. Pored članova Povjerenstva, nazočili su predstavnici OSABiH, SIPA, Granične policije, Suda BiH, Tužiteljstva BiH, Ministarstva sigurnosti, Ministarstva obrane, Uprave za neizravno oporezivanje, Službe za poslove sa strancima, Povjerenstva za žalbe, Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA), te entitetskih MUP-ova i Policije Brčko Distrikta.
2. Radionica u organizaciji Povjerenstva na temu „**Financijska revizija u obavještajnim službama**“, održana u Sarajevu, 24.4.2012. Pored članova

Povjerenstva nazočili su predstavnici srodnoga Povjerenstva iz mađarskog parlamenta, OSABiH, Ureda za reviziju BiH, Državnoga ureda za reviziju Crne Gore, Ženevskoga centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF), OSCE Misije u BiH, te NATO Stožera Sarajevo.

3. Radionica u organizaciji Povjerenstva na temu „**Učešće civilnoga društva u demokratskom nadzoru nad sigurnosno-obavještajnim sektorom**“, održana u Sarajevu, 16.5.2012. Pored članova Povjerenstva nazočili su predstavnici Hrvatskoga Sabora, Agencije za zaštitu osobnih podataka BiH, Službe za poslove sa strancima BiH, američkog veleposlanstva u Sarajevu, NATO Stožera Sarajevo, Centra za sigurnosne studije, NVO Žene ženama, NVO Vaša prava, Centra za politike i upravljanje, Sarajevskog otvorenog centra, sveučilišta Sarajevo School of Technology and Science, Jedinice za reformu obavještajnog sektora pri OHR-u, Norveškoga Instituta za međunarodne odnose, USAID-a, te OSCE Misije u BiH. Pozvani su bili i predstavnici Vijeća Europe u BiH, Delegacije Europskoga Povjerenstva u BiH, Centar za promociju civilnog društva, Nacionalni demokratski institut SAD (NDI), Transparency International, Centar civilnih inicijativa (CCI), Asocijacija Alumni Centra za interdisciplinarne postdiplomske studije (ACIPS), Centar za međunarodne odnose Banjaluka, Atlantska Inicijativa u BiH, te studenti iz Sarajeva, Mostara i Banjaluke čije su oblasti proučavanja bliske ili srodne sigurnosnom sektoru.
4. Seminar na temu „**NATO Integracije**“ u organizaciji George Marshall Centra za sigurnosne studije i Veleposlanstva SAD, održan u Sarajevu, 25. i 26.6.2012. Pored članova Povjerenstva nazočili su i drugi predstavnici PSBiH (NATO izaslanstvo), te veliki broj domaćih izvršnih tijela (Min. vanjskih poslova, Min. obrane, Min. sigurnosti itd.), Ureda za vojnu suradnju Vlade SAD u Sarajevu, NATO Stožera Sarajevo, predstavnici Programa državnog partnerstva (SPP) između BiH i Marylanda (SAD), američkoga veleposlanstva, te institucija EU koje imaju urede u BiH.

2.2. STUDIJSKI POSJETI I PROGRAMI ZA PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE U INO ZEMSTVU

Povjerenstvo u izvještajnom periodu nije obavilo **nijednu** studijsku posjetu van granica BiH.

Drugi zamjenik predsjedatelja, gosp. Martin Raguž je u izvještajnom periodu pozvan i učestvovao na međunarodnom skupu na temu „Jačanje nadzora nad obavještajnim službama na Zapadnom Balkanu“, koji se održao 5. i 6.12.2012. u Ljubljani, u organizaciji Ženevskoga centra za demokratsku kontrolu nad oružanim snagama. Poziv mu je upućen na ime, kao delegatu u DN (budući se u vrijeme pripreme konferencije ni ZD (posebno kolegij) ni Povjerenstvo nisu sastajali, zbog različitih problema u rekonstrukciji vlasti u tom periodu).

2.3 SARADNJA S OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNOM AGENCIJOM BIH I DRUGIM DOMAĆIM INSTITUCIJAMA

Člankom 19. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine utvrđeno je da Povjerenstvo vrši nadzor nad zakonitošću rada OSABiH. Ova zakonska obveza ispoštovana je u mjeri u kojoj je Povjerenstvo to bilo u mogućnosti učiniti.

Također je ostvaren kontakt i suradnja sa slijedećim predstavnicima domaćih institucija (kroz njihovo učešće na sjednicama i drugim aktivnostima Povjerenstva, ili radne sastanke):

1. pomoćnik ministra sigurnosti BiH za zaštitu tajnih podataka i rukovoditelj Državnog sigurnosnog organa BiH
2. ravnatelj OSABiH
3. zamjenik ravnatelja OSABiH
4. generalni inspektor OSABiH
5. revizor Ureda za reviziju institucija BiH
6. ravnatelj Agencije za zaštitu osobnih podataka BiH
7. sigurnosni službenici u policijskim i pravosudnim tijelima na svim razinama vlasti u BiH

2.4 MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI POVJERENSTVA

Povjerenstvo je u izvještajnom periodu učestvovalo u slijedećim aktivnostima na međunarodnom planu:

1. Uzvratni posjeti delegacije Velike skupštine Republike Turske, odnosno njihova Povjerenstva za nacionalnu sigurnost. Obavljeno od 22. do 25.5.2012. godine.
2. Dolazni posjet izaslanstva NATO Saveza Brisel, u okviru IPAP pregleda. Održano od 24. do 26.9.2012. u Sarajevu.
3. Više sastanaka sa šefom Odjela za sigurnosnu suradnju OSCE Misije u BiH, umirovljenim generalom Victorom von Wilckenom, te njegovim nasljednikom, također umir. generalom Haraldom Quiel-om. Svi održani u Sarajevu.
4. Tijekom 2012. godine, Povjerenstvo je prihvatilo biti domaćinom dolaznog posjeta sličnoga Povjerenstva slovačkog Parlamenta, a koji je najavljen za prvo tromjesečje 2013. godine.
5. Na marginama radionica i drugih aktivnosti Povjerenstva, ili kroz ured tajnika, obavljen je niz konsultacija sa političkim savjetnikom NATO HQSa (g. Rohan Maxwell) i Šefom odjela za reformu obavještajnog sektora pri OHR-u (g. Johannes Viereck), kao i kolegama iz srodnih Povjerenstava iz regiona, te sigurnosnim službenicima i drugim uposlenicima u izvršnim tijelima drugih zemalja, a koja se bave poslovima kao iz nadležnosti Povjerenstva.

U izvještajnom periodu Povjerenstvo je kontaktirano i podržano, bilo izravno, bilo kroz Ured tajnika Povjerenstva, od strane slijedećih međunarodnih institucija i organizacija:

1. NATO Stožer u Sarajevu
2. OSCE Misija u BiH

3. Jedinica za reformu obavještajnog sektora u BiH, podržana od strane Vlade Kraljevine Norveške (IRU-NUPI)
4. Ženevski centar za civilnu kontrolu nad oružanim snagama (DCAF)
5. Veleposlanstvo SAD u Sarajevu – Politička sekcija i Ured vojnog atašea

3. REZIME

Analizom pobrojanih aktivnosti, te usporedbom planiranog i ostvarenog, može se zaključiti da je Povjerenstvo tijekom 2012. godine u dobrom dijelu realiziralo aktivnosti i obveze koje su mu stavljene u zadatak relevantnim zakonima i podzakonskim aktima.

Povjerenstvo je od svoga formiranja do kraja izvještajnog perioda nastojalo unaprijediti vlastite kapacitete i obaviještenost, kako bi kvalitetnije doprinijelo poštivanju i primjeni Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH i ostvarivanju učinkovitoga i djelotvornog nadzora nad Obavještajno-sigurnosnom agencijom BiH. Povjerenstvo je usvajanjem odgovarajućih zaključaka i predlažući Domovima da neke od njih i sami podrže, nastojalo unaprijediti stanje stvari u BiH u poljima za koja je mjerodavno.

Povjerenstvo je u svome radu nastojalo uvažiti i načela sadržana u Zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici EU (CFSP), odnosno u njenome dijelu koji se konkretnije odnosi na područje rada Povjerenstva, tj. Zajedničkoj obrambenoj i sigurnosnoj politici (CSDP). Jednako tako, imali smo u vidu i obveze BiH u smislu NATO aspiracija Bosne i Hercegovine, tj. obveze definirane kroz IPAP, MAP i Sigurnosni sporazum između BiH i NATO, te različite obveze koje proističu iz drugih međunarodnih sporazuma koje je Bosna i Hercegovina potpisala ili im pristupila (poput sigurnosnih sporazuma potpisanih između BiH i EU, BiH i OSCE, itd.).

U nastavku su navedena pitanja kojima je Povjerenstvo posvetilo posebnu pažnju tijekom izvještajnog perioda:

1. **Potpuna primjena i poštivanje odredbi Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH.** U ovom smislu učestvovali smo u nekoliko različitih aktivnosti, od programa obuke i radionica, do radnih sastanaka i sjednica, na kojima smo razmatrali mogućnosti da putem zaključaka i drugih zakonski raspoloživih mehanizama utječemo na Vijeće ministara i druge institucije koje rečeni zakon nedosljedno primjenjuju, ili bi ga mogle bolje primjenjivati. Tijekom vršenja svojih redovnih aktivnosti, Povjerenstvo je ustanovilo određene nedostatke na koje će u narednom periodu obratiti posebnu pažnju. Neki od njih su kako slijedi:
 - a. neadekvatna sistematizacija radnih mjesta unutar Ministarstva sigurnosti (u Državnom sigurnosnom organu/DSO) i Ministarstvu obrane (u Sektoru za obavještajno-sigurnosne poslove). Sistematizacije moraju uvažavati odredbe ZOZTP i relevantne direktive NATO-a i Odluke Vijeća Evrope. U

Ministarstvu obrane kao problem je konstatovano i nedonošenje Pravilnika o radu Vojno-obavještajnog roda.

- b. neadekvatno formuliranje inspeksijskog nadzora koji provodi DSO
- c. nejasnoće, kontradikcije i nedorečenosti u jednom broju zakona i podzakonskih akata, prije svega kad je riječ o Zakonu o reviziji u institucijama BiH i članku 9. Zakona o odbrani BiH.
- d. neunificirane prakse u radu različitih državnih organa, kad je riječ o rukovanju tajnim podacima i razmjeni ili dostavljanju istih, i neadekvatno poštivanje zakonskih odredbi u smislu definiranja sigurnosnih područja, pričuvnih lokacija, postupaka za uništavanje tajnih podataka i drugih sigurnosnih procedura.
- e. nedostaci u jedinstvenom pristupu i poštivanju odredbi o fizičkoj i informatičkoj zaštiti podataka i lokacija, prije svega u podregistrima, koji još uvijek čekaju na certifikaciju od strane DSO.
- f. sporo ili nepotpuno ispunjavanje obveza koje za BiH proizilaze iz MAP-a i IPAP-a, što koči ili onemogućava dalji napredak BiH u smislu njenih NATO aspiracija.

Povjerenstvo će u narednom periodu putem nadzornih i radnih posjeta nastojati da u direktnom kontaktu sa rukovoditeljima i ovlaštenim predstavnicima organa izvršne vlasti u BiH, iste animira na učinkovitiju primjenu Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH. Isto vrijedi i za PSBiH (potrebno je donijeti Pravilnik PSBiH o zaštiti tajnih podataka, te niz drugih akata i mjera, poput osiguranja adekvatno zaštićenih prostorija za rad Povjerenstva i Ureda tajnika, itd.)

Povjerenstvo je ustanovilo kako je stupanj primjene ZOZTP u tijelima javne uprave u BiH, iako nepotpun, ipak zadovoljavajući. S tim u vezi Povjerenstvo će nastaviti pružanje potpore Državnom sigurnosnom organu i svim drugim tijelima kojima Povjerenstvo u okviru svojih mjerodavnosti može pomoći u ostvarivanju ovoga cilja.

2. **Puni demokratski parlamentarni nadzor nad Obavještajno-sigurnosnom agencijom BiH.** U svrhu realizacije ovoga cilja održavali smo stalan kontakt sa rukovodstvom OSABiH, te se na druge načine obavještavali o potencijalnim ili aktualnim problemima u njihovome radu i načinima na koje Povjerenstvo može utjecati na otklanjanje ustanovljenih problema. Neki od problema koje smo ustanovili u izvještajnom periodu, a koji proizilaze iz Zakona o OSABiH, su kako slijedi:

- a. kašnjenje u dostavljanju zakonom propisanih materijala na razmatranje Povjerenstvu, posebice kad je riječ o materijalima koje dostavljaju Predsjedništvo BiH i Vijeće ministara. Ova kašnjenja uzrokuju ozbiljne posljedice na rad OSABiH, koja je prinuđena u nedostatku Godišnje platforme o obavještajno-sigurnosnoj politici BiH raditi na osnovu prošlogodišnjih ili čak starijih Platformi, što njen rad čini nelegalnim, ili u najboljem slučaju, polulegalnim.

- b. kontradikcije u odredbama Zakona o reviziji u institucijama BiH i Zakona o OSABiH. Zbog međusobno oprečnih odredbi, OSABiH iz godine u godinu ne može dobiti pozitivno mišljenje revizije, iako nam je od strane samog Ureda za reviziju potvrđeno da u dijelu dokumentacije u koji revizori ostvare uvid, ne postoje ni najmanji problemi, odnosno OSABiH zapravo prednjači u kvaliteti i sadržaju podnesenog materijala, u odnosu na sve druge institucije u BiH.
- c. problem sa inicijativom za izmjene Zakona o OSABiH koju je pokrenula Agencija za zaštitu osobnih podataka BiH.

Povjerenstvo je u cilju otklanjanja gornjih nedostataka poduzelo jedan broj aktivnosti, uključujući analizu načina na koji su ova pitanja riješena u drugim zemljama, i održavanje jednog broja radno-konsultativnih sastanaka sa tijelima uključenim u određene procese od interesa za Povjerenstvo. Nastavak aktivnosti podrazumijevat će pristupanje izmjenama zakona za koje je Povjerenstvo utvrdilo kako unose zabunu u proces međuagencijske saradnje.

3. **Zakon o parlamentarnom nadzoru u oblasti obrane, sigurnosti i obavještajno-sigurnosnih poslova**, odnosno Prijedlog zakona koji je u prethodnom sazivu PSBiH upućen u parlamentarnu proceduru. U cilju pripreme za eventualni budući rad na ovom zakonu, odnosno ponovno pokretanje inicijative za njegovo usvajanje, Povjerenstvo je ovom pitanju posvetilo značajan dio radionice “Zakonodavni okvir, nadležnosti i planovi institucija BiH u oblasti obavještajno-sigurnosnih poslova“. Na radionicu je pozvan i kolegij Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost, budući se radi o srodnom povjerenstvu i mogućem su-predlagaču zakona. Kolegij ZP OSA planirao je i održavanje zajedničke sjednice sa kolegijem ZP za obranu i sigurnost, na kojoj bismo razmijenili mišljenja o ovom i drugim pitanjima gdje se mjerodavnosti dvaju povjerenstava preklapaju ili dotiču. Međutim, Povjerenstvo za obranu samostalno je pristupilo izradi prijedloga novog Zakona, bez da je naše Povjerenstvo i obavijestilo o tome. Premda smo očekivali kako će nam njihov prijedlog biti proslijeđen barem kroz redovnu parlamentarnu proceduru (kao sunadležnom Povjerenstvu čije se ovlasti nerijetko preklapaju sa ovlastima Povjerenstva za obranu), to se nije desilo, te ćemo stoga započeti rad na sličnom zakonu koji će tretirati parlamentarni nadzor u polju obavještajnih poslova i tajnih podataka (poslova iz mjerodavnosti ZP OSA).

Osnovni pregled statističkih pokazatelja o radu Povjerenstva tijekom 2012. godine je kako slijedi:

broj održanih sjednica	3
broj radnih sastanaka	12
broj točaka dnevnog reda	40
učešće na seminarima i konferencijama	5

Povjerenstvo je u izvještajnom periodu razmatralo:

prijedlozi zakona	0
izvješća i informacije	19
odluke	0
usvojeni zaključci	10
ostali akti	27

Povjerenstvo je Planom rada za 2012 predvidjelo:

ukupno zadataka i ciljeva	45
od toga nije realizirano	21
postotak realizacije:	53%

Povjerenstvo će i u narednom periodu nastojati aktivno doprinijeti punoj provedbi Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH i ostvarivanju pune demokratske kontrole nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, te blagovremeno obavljati i druge zadatke iz svoje mjerodavnosti.

14

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA
Amir Fazlić

Spisak priritaka:

1. Tabela prikaz nazočnosti sjednicama Povjerenstva u 2012. godini
2. Sjednice Povjerenstva i razmatrane točke dnevnoga reda
3. Nazočnost obukama, konferencijama, radionicama i seminarima u 2012. godini
4. Pregled planiranoga i ostvarenog tijekom 2012. godine

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a